

תאנה

מעץ התאנים

ע"י עמיר תאני ופולט דריבר
תרגום מאנגלית: ע. תאני

תאנה מעץ התאנים

חלק ראשון בסיפור חייו של עמיר תאני מציג את האווירה הסוערת של התקופה. היא משתרעת מלפני מלחמת העולם השנייה, דרך לידתה של מדינת ישראל ומספרת את ההיסטוריה החברתית של אותם ימים, עד מלחמת סיני. זהו תיאור של מי שגדל בחיקו של קיבוץ סוציאליסטי ומרחיב להשלכותיו של החינוך המשותף וההשפעה הרבה של הקיבוצניקים על מדינת ישראל.

קטע מתוך הפרק "התחלות".

זוגות ונישואים

יזק ופלה שנפגשו בבת גלים, לא היו נשואים כאשר תמר הופיעה לאוויר העולם ב 1935. המצב של זוגות לא נשואים היתה תופעה שיגרתיית באותם ימים, בין העולים החדשים. כדאי לציין, כמו רבים אחרים, היו עניים מדי לשלם לרבי עבור חתונה (אין צורך להזכיר שלא האמינו בממסד הדתי). לפני שנולד עמיר, נראה שהושג המימון והוריו כבר נישאו באופן רשמי. תופעה משעשעת למדי באותה תקופה, היתה העובדה שלעתים קרובות כאשר זוגות רצו להתחתן, האשה כבר היתה בהריון מתקדם ועל כן היו שולחים מחליפה שתעמוד מתחת לחופה במקומה וכך מנעו מבוכה מהרבי! לוי צור (ממייסדי עין המיפרץ), נזכר שתופעת המחליף/מחליפה לחופה, הכניסה כסף טוב לקיבוץ. קיבוצים שהיו מרוחקים מדי מרב, היו שולחים רק אחד מבני הזוג, בדרך כלל כזה שלא היה עובד בעבודת חוץ המכניסה כסף והיו שוכרים בן/ת זוג מקיבוץ קרוב. עם חיוך רחב על שפתיו סיפר לוי לעמיר, שבעת היותו מזכיר הקיבוץ באותה תקופה, יצא לו כמה פעמים לשמש מחליף לחתנים מקיבוצים מרוחקים. עין המיפרץ במיקומו בקרית חיים, היה מקורב למספר רבנים באיזור ומכאן יכולתו לספק "שירותים מיוחדים" כאלה.

קטע מתוך הפרק "בתי שימוש ופצצות סירחון"

בתי שימוש ופצצות סירחון

עם התקרבת לצריף/פחון בית השימוש, בבוקרו של יום חורף, אפשר היה לראות אד מיתמר לאוויר ולהריח ניחוחות, שרק בור בית שימוש (ג'ורה בלשון העם) יכול להפיץ. כך מתאר עמיר את זיכרונותיו הראשונים מבית השימוש הקיבוצי.

בית שימוש פרימיטיבי, אופייני לראשית ימי הקיבוץ

היה זה מבנה גס ועלוב, שהונח מעל בור עמוק. כאשר התמלא, ברור שהיו צריכים להעבירו

למיקום חדש. כחום הקיץ, הסירחון הגיע עד השמים, לא זה המקום לשהות בו דקה מעל הנדרש. בהתחלה לא היה בו אפילו מושב, רק חור לריקון השלפוחית או המעיים.

הסתכלות לתחתית הבור לא היתה חוויה מרנינה. כל מיני אובייקטים לא מזוהים צפו בסחי! הוא זוכר עד כמה תמהו, הוא ובני קבוצתו, לפשר הבלונים הלבנבנים שצפו שם. היום הוא יודע, שהיו אלה קונדומים משומשים, אבל אז היתה זו תעלומה שסיקרנה את הילדים. הוא משער שרק בגיל 11 או 12 הבינו במה דברים אמורים. בערך באותו גיל קיבלו את השיעור המיני הראשון שלהם, מפיו של מונדג'יו.

זה מצחיק לציין שידע מה זה קונדום, לפני שידע מה זו בר מיצווה! בתור "נייר בית שימוש" השתמשו בגזרי עיתונים שנחתכו לריבועים וננעצו על מסמר בקיר המבנה. סידור העבודה הקצה עובד לניקוי השירותים והלה היה אחראי על איסוף עיתונים ישנים וחיתוכם לחתיכות של כ 10 ס"מ מרובעים. עיתונים שומשו למטרה זו, לפחות עד סיימם את המוסד, כאשר קבוצת אלומה התגייסה לצבא.

נורית, מכיתתו של עמיר, מספרת שבעת היותה בצבא, אחת הבנות הגיעה מצויידת בגלילי נייר טואלט, להפתעת המגוייסות האחרות. היא הצהירה בגאווה: "אבי איננו מוכן לכך שהתחת שלי יהפך לבית דפוס"!

קטע מתוך הפרק "1948 ועוד..."

משימתי היתה לגלות, איך אנשי עין המיפרץ התמודדו בתקופת המנדט ומלחמת העצמאות של 1948.

עמיר לא היה כל כך ישיר כהרגלו, בנושא זה. לא במיוחד בגלל רוב זיכרונות רעים, האמת היא, שהגנו על הילדים מפני מראות ותוצאות מעשי האיבה. בזמן שעוד לא היתה טלוויזיה ובקושי היתה נגישות לרדיו או עתונים, הילדים ידעו מעט מאוד ביחס למאורעות הדרמטיים שהתרחשו על סף ביתם.

נכון הוא, שמחוץ לקיבוצים טענו שחייהם בבועה. ובניגוד, צעירים בעיר חיו בסמוך לחיילים בריטיים ונחשפו למערבולת פוליטית והתנגשויות ברחובות ובכל הארץ.

ילדי הקיבוצים כונו "ילדי תנובה" (תנובה היתה חברת השיווק הגדולה ביותר לתוצרת חקלאית), מכיוון שחיו במשק חקלאי, לא חסר להם חלב, ביצים, גבינה, שמנת וכו'. הם לא ידעו כלום על הקיצוב החריף שממנו סבלו ילדי העיר, בעקבות הקמת מדינת ישראל. הביטוי ילדי תנובה, נהפך לשם גנאי לילדי קיבוץ - הסתכלו עליהם בקנאה בתור מפונקים! היחס אליהם היה כמו אל כאלה שהכל מוגש להם על מגש של כסף.

קיבוצים רבים היו מבודדים, מעין מוצבים, במקומות מרוחקים במדבר, לאורך הגבולות ולעתים קרובות בתוך סביבה ערבית עויינת. כך, באופן טבעי באמת חיו בבועה, מנותקים משאר העם.

עד כמה שיכול להזכר, עמיר אמר שכמעט לא ראו חיילים בריטיים. נכון שבקיבוצים אחרים, חיילי הכומתות האדומות הטילו עוצר וערכו חיפושים מחדר לחדר, לעתים בצורה אכזרית ואלימה, במטרה למצוא את הסליקים הבלתי חוקיים (סליק היה הכינוי למחסן נשק חבוי).

הקטעים הנ"ל הם דוגמאות מתוך הספר, שיהיה זמין להורדה מאתר זה בקרוב.

הספר כולל כ 300 עמודים ומחירו £5 (סטרלינג) לתשלום דרך PayPal וכרטיס אשראי.

אנחנו מקווים שתיהנו לקרוא אותו!

עמיר & פולט